

Analiza de impact

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza de impact la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică
Data:	25 octombrie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Biroul Național de Statistică
Subdiviziunea:	Director general adjunct
Persoana responsabilă și datele de contact:	Diana Bîrsa, Director general adjunct, tel.067 770 002 diana.birsa@statistica.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

1. Structură organizațională actuală a Biroului Național de Statistică (*în continuare BNS*) nu corespunde provocărilor exterioare din perspectiva necesității implementării de know-how în domeniul statisticii precum și de armonizare a statisticilor la standardele UE, fapt ce poate contribui la ineficiența îndeplinirii sarcinilor și obiectivelor BNS, inclusiv deficiențe de organizare și coordonare a activităților în activitatea BNS.

2. Fluctuația înaltă a personalului BNS în circumstanțele discrepantei de salarizare a personalului BNS în raport cu alte autorități/instituții publice, acest fapt erodând capacitatea BNS de a produce și a furniza statisticile oficiale, în special în condițiile cererii crescânde de noi statistici.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Analiza impactului a proiectului de hotărâre de Guvern, a fost elaborată în conformitate cu art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și în conformitate cu cerințele pct. 3 sbp. 3) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Proiectul menționat este elaborat în vederea:

- ✓ implementării obiectivului din capitolul I, pct.1.33 din Programul de activitate a Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023, reorganizarea structurii BNS, în vederea eficientizării activității și a optimizării proceselor statistice;
- ✓ executarea activităților din Staretegia de dezvoltare a sistemului statistic național (SSN) pentru perioada 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 954/2022 și a Programului de dezvoltare a SSN pentru anii 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.503/2023, care includ:
 - *Optimizarea structurii organizatorice ale BNS*
 - *Dezvoltarea resurselor umane*
 - *Consolidarea mandatului pentru colectarea datelor*
 - *Asigurarea alocării de resurse financiare și tehnice sustenabile și eficiente.*
- ✓ implementarea activităților 1.5 și 2.8 reglementate în compartimentului "Obiective și direcții prioritare" din Strategia de Reformă a Administrației Publice din Republica Moldova pentru anii 2023 – 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023.

În contextul acordării Republicii Moldova a statutului de țară candidat de aderare la UE, activitatea statistică devine o activitate extrem de importantă care presupune realizarea activităților întru **alinieră statisticii naționale la acquis-ul UE**, care presupune un complex de lucrări de ordin

metodologic și operațional care presupune cunoștințe, abilități și competențe profesionale înalte specifice precum:

- elaborarea metodologiilor statistice și adaptarea acestora la prevederile aquis-ului comunitar,
- realizarea de către BNS a activităților ce țin de coordonarea SSN:
- elaborarea ghidurilor, standardelor naționale în domeniul statisticii (ghidurilor de calitate, clasificărilor statistice etc.);
- acordarea suportului metodologic altor instituții-partenere din cadrul SSN;
- realizarea activităților de certificare a altor producători de statistici oficiale;
- suport în domeniul pregătirii/formării profesionale în domeniul statisticii.
- elaborarea instrumentarului necesar (chestionarelor statistice, instrucțiunilor și normelor metodologice pentru respondenți) pentru armonizarea statisticii naționale cu standardele UE în diverse domenii statistice: economic, social, demografic și de mediu, în corespundere cu prevederile cap. 6 "Statistici" al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană și a culegerii de cerințe statistice (*Statistical Requirements Compendium*).
- testarea și implementarea în practică a instrumentarului statistic,
- elaborarea metodelor de culegere, prelucrare (editare, imputare), analiză a datelor,
- organizarea colectării și prelucrării datelor statistice, formarea și managementul bazelor de date complexe,
 - implementarea de metode moderne de colectare, prelucrare și diseminare a datelor statistice care să răspundă necesităților diferitor categorii de utilizatori și să fie pe înțelesul acestora;
 - utilizarea datelor administrative și private pentru completarea surselor de date statistice întru elaborarea statisticilor oficiale și în vederea micșorării presiunii informaționale din partea respondenților (entități și gospodăriile populației);
 - elaborarea rezultatelor statistice, notelor informative și analitice, elaborarea publicațiilor statistice
 - raportarea statisticilor naționale utilizatorilor naționali,
 - raportarea datelor statistice către Eurostat și alte instituții ale UE și organismelor internaționale,
 - suport utilizatorilor naționali și internaționali privind metodologiile și datele statistice și instruirea acestora în domeniul utilizării datelor statistice în diverse scopuri precum elaborarea de politici, analize de impact, activitate de cercetare și științifică, informarea societății etc.

E necesar de menționat că, în procesul de integrare a Republicii Moldova în UE rolul statisticii devine unul crucial în furnizarea către Guvern, societatea națională și UE și structurile internaționale a datelor relevante, în corespundere cu standardele europene, asigurând relevanța, fiabilitatea, coerența și comparabilitatea statisticilor naționale pe plan european și internațional.

Astfel, la completarea chestionarului UE partea I și II, BNS a fost implicat activ în majoritatea capitolelor oferind statistici pentru caipolele ce se referă la domeniile: social, economic, energetic, de infrastructură, de mediu, justiție etc., colaboratorii BNS fiind incluși în 33 Grupuri de Lucru sectoriale, create prin decizia Prim-ministrului nr.38/2023 pentru asigurarea implementării mecanismului de coordonare a procesului de integrare europeană a Republicii Moldova în UE.

Conform art.7 din Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială, BNS este autoritatea centrală în domeniul statisticii, independentă instituțional și profesional, creată pe lângă Guvern **în scopul coordonării sistemului statistic național (SSN)** privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale. BNS definește și implementează, în domeniul său de activitate, cadrul normativ și instituțional necesar realizării activității de producere și diseminare a statisticii oficiale, inclusiv instrumentarul statistic necesar (clasificatoare, metodologii statistice, instrumentarul cercetărilor statistice etc.).

Astfel, conform art.10 din Legea nr.93/2017, BNS este responsabil de coordonarea SSN, care include în mare parte activitățile majorității ministrelor pe partea ce vizează producerea statisticilor pe domeniile de care sunt responsabile și anume statistica: sănătății; învățământului, mediului, energiei, agriculturii, criminalității, justiției, finanțelor etc.

În aceste condiții, nivelul de salarizare al personalului BNS care presupune competențe și abilități profesionale inedite necesare pentru elaborarea și aplicarea metodologiilor, metodelor statistice și compilarea indicatori statistici de o importanță majoră (ca de exemplu: Produsul Intern Brut, nivelul inflației, numărul populației cu reședință obișnuită etc.) trebuie să fie competitiv cu cel al personalului altor autorități administrative centrale.

Totodată, menționăm că, una din recomandările [Evaluării Globale ale Sistemului Statistic Național realizată de Eurostat în anul 2018](#) se referă la necesitatea de creștere a salariilor personalului BNS la nivelul funcționarilor din alte instituții publice, ținând cont de importanța activității statistice pentru asigurarea societății naționale și comunității internaționale cu date statistice în corespundere cu standardele internaționale, asigurând relevanța, fiabilitatea, coerența și comparabilitatea statisticilor oficiale pe plan mondial, dar și a complexității activităților statistice care presupun o pregătire avansată și expertiză a personalului BNS în domenii precum sunt știința și analiza datelor, statistica, tehnologii informaționale, economie etc. care sunt mult solicitate atât în cadrul instituțiilor publice cât și în sectorul privat.

Suplimentar, menționăm că, în conformitate cu p.32 din [Memorandumul semnat cu FMI la data de 7 septembrie 2022](#), Republica Moldova și-a asumat angajamentul privind alocarea resurselor financiare și umane adecvate pentru consolidarea sistemului statistic național.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

În condițiile actuale de modernizare a administrației publice centrale și ținând cont de faptul dezvoltării în permanență a tehnologiilor informaționale, implementare metodele moderne și avansate de colectare a datelor statistice, inclusiv în condițiile implementării sistemului e-raportare, devine necesară reformarea activității BNS.

1. În cadrul reformei Guvernului din anul 2018, BNS a fost supus reducerii de personal. În cadrul reformei au fost realizate acțiunile de comasare a aparatului central al BNS cu organele teritoriale pentru statistică, acestora din urmă fiind lichidat statutul de personalitate juridică. Totodată, au fost distribuite statisticile pe domeniul economic și social. În cadrul reformei au fost scoase în afara statelor de personal 90 de operatori de interviu pentru efectuarea cercetării pe teren, și **reduse din structura BNS peste 200 de unități de personal.**

2. BNS mizează, în mod tradițional, pe aportul de tineri specialiști de la specialitățile de statistică, perspectivele acestei surse generatoare de resurse umane potențiale în domeniu au devenit mai incerte. În primul rând, numărul de studenți admiși la facultatea de statistică în ultimul deceniu a fost foarte mic, iar începând cu 2017 nu s-au mai format grupe noi. În al doilea rând, datele arată că doar puțin peste jumătate din cei admiși ajung să finalizeze cu succes specialitatea statistică și încă mai puțini optează pentru începerea carierei în sistemul statistic. Cauza fundamentală este, din nou, nivelul foarte mic de salarizare la pozițiile de intrare în profesia de statistician în comparație cu oportunitățile de complexitate și profil similar în sectorul public și cel privat. Acest factor este și mai important în cazul unor specialități tradițional considerate „auxiliare” pentru SSN, dar care devin în mod clar tot mai importante, cum ar fi specialiștii în domeniile TIC, GIS, suportul juridic sau comunicarea. Pentru deținătorii acestor specialități, nivelul salariilor de intrare în alte instituții publice și în sectorul privat raportat la nivelul oferit de BNS este și mai mare decât în cazul statisticienilor.

Pe de altă parte, câteva refluxuri reduc în mod constant stocul de resurse umane angajate în BNS. O parte din personal pleacă în urma pensionării, iar creșterea, observată în ultimul deceniu, a vârstei medii a personalului din sistem, sugerează că în timp influența acestui factor va crește. De asemenea, persistă un reflux de personal de vârstă tânără și medie, cu un nivel înalt de calificare, care optează pentru posturi mai bine plătite în alte entități publice și private din țară și de peste hotare.

Din nou, BNS este dezavantajat de un raport salarial nefavorabil, în ultimii ani pierzând în acest mod o serie de specialiști-cheie. Sindromul de epuizare profesională („burnout”) este o altă cauză semnificativă a exodului specialiștilor. Explicația epuizării este o combinație nefavorabilă dintre mobilitatea intrainstituțională relativ redusă (deținerea aceluiași loc de muncă pe parcursul unei lungi

perioade de timp) și a presiunii înalte care cade pe personalul angajat, ceea ce declanșează un cerc vicios al surmenajului și al plecării precoce din sistem.

Asumarea de către BNS a noilor obligații de produse și procese statistice sporește și mai mult necesarul de personal în aparatul central și amplifică presiunea pe personalul prezent, în situația în care nivelul de automatizare a proceselor statistice și de colectare a datelor este redus, iar sistemul TIC este fragmentat și în mare parte depășit moral și fizic.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Cu referire la Structura organizațională actuală a BNS¹ corespunde, în linii mari, obiectivelor pe termen scurt ale BNS. Structura combină atât unități structurale bazate pe domenii statistice, cât și unități care furnizează servicii generice. Structura teritorială a fost raționalizată în conformitate cu recomandările Evaluării Globale a SSN din 2019, de către Eurostat.

Structura și regulamentul de organizare și funcționare al BNS a fost aprobat de către Guvern prin Hotărârea Guvernului nr. 935/2018 privind organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică. BNS este condus de un director general, demnitar, numit de Guvern, prin concurs deschis, pentru un mandat de cinci ani. Potrivit art. 8 din Legea nr.93/2017, funcția de Director general, nu poate fi ocupată de aceeași persoană mai mult de două mandate. Directorul General este asistat în activitatea sa de trei Directori generali adjuncți – funcționari publici de conducere de nivel superior.

BNS este constituit din aparatul central cu 18 subdiviziuni structurale și 4 centre regionale de statistică cu 35 subdiviziuni teritoriale, fără statut de personalitate juridică:

- Centrul regional pentru statistică Chișinău (cu sediul în mun. Chișinău);
- Centrul regional pentru statistică Nord (cu sediul în mun. Bălți);
- Centrul regional pentru statistică Centru (cu sediul în mun. Chișinău);
- Centrul regional pentru statistică Sud (cu sediul în mun. Cahul).

Efectivul-limită de personal al BNS constituie **710** unități de personal, cu finanțare de la bugetul de stat, unde: 35% (247) unități de personal instituite în aparatul central și 65% (463) în centrele regionale.

Conform situației la 01.08.2023, în BNS activează **576** de angajați – **180** în aparatul central și **394** în subdiviziunile teritoriale.

Structura de personal se caracterizează, după cum urmează:

- vârsta medie a personalului constituie 48,8 ani;
- 43% din personal au o vârstă de până la 45 de ani;
- 50% din personal are peste 10 ani de experiență în domeniu;
- 90% sunt femei, 91% din acestea în posturi de conducere;
- 16% sunt angajați pensionați pentru limita de vârstă;
- fluctuația de personal în anul 2022 a constituit 9,8%.

Pe lângă numărul mare de posturi vacante în număr de 113 la situația de 01.09.2023, BNS are stabilit moratoriul de încadrare în funcții pentru anul 2023, în număr de 76 unități (10,7%) (Hotărârii Guvernului nr.962/2022). Totodată, la momentul elaborării acestei analize de impact, nu există previzibilitate și certitudine pentru ridicarea moratoriului și angajarea efectivului-limită stabilit pentru BNS.

În urma unei analize, s-a estimat că nivelul de salarizare al angajaților din Biroul Național de Statistică în trimestrul II 2023 este mai mic cu peste 40% față de nivelul de salarizare al funcționarilor publici din cadrul altor autorități administrative centrale.

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135102&lang=ro

Tabelul 1. Salariul mediu tarifar al angajaților BNS pe categorii de funcții

Categoriile de funcții	Salariu mediu tarifar pentru anul 2023, lei
Fpc	12 295,8
Fpe	7 360,5
Pdt	6 696,8

Totodată, salarizarea specialiștilor din domeniul tehnologiei informaționale din cadrul BNS este mai mic decât nivelul de salarizare a funcționarilor publici și respectiv cu mult mai inferior decât nivelul de salarizare a personalului TIC din sectorul privat (salariul tarifar a personalului TIC din BNS este mai mic de 3,5 ori față de salariu mediu al personalului TIC în mediu pe economie), fapt care creează impedimente majore în atragerea specialiștilor competenți în domeniul dat, dar și asigurarea principiului „plată egală pentru muncă de valoare egală”.

Importanța specialiștilor TIC este indispensabilă în contextul modernizării serviciilor publice, iar pentru orice oficiu de statistică sectorul TIC este o funcție cheie pentru buna funcționare a sistemului IT.

Astfel, BNS este dezavantajat din punct de vedere a unui raport salarial nefavorabil pentru specialiștii din domeniul statistic, iar asumarea de către BNS a noilor obligații de produse și procese statistice sporește și mai mult necesarul de personal calificat în domeniul statistic și TIC.

În contextul celor expuse supra, opțiunea de neintervenție presupune implicit păstrarea situației de azi, cu fluctuație de personal ridicată, inclusiv imposibilitatea de a angaja și menține o echipă profesionistă care să asigure exercitarea corespunzătoare a mandatului BNS și dezvoltarea produselor statistice conform nevoilor utilizatorilor.

Totuși, capacitățile instituționale reduse, vor avea ca impact pe termen lung, eșecul realizării sarcinilor și obiectivelor în domeniul implementării politicilor guvernamentale în domeniile de activitate ale BNS.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Principalele acte normative aplicabile raporturilor analizate prin care se condiționează intervenția statului sunt:

- Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială;
- Legea nr.270/2018 cu privire la sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023 – 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.954/2022;
- Hotărârea Guvernului nr.935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică.

Aprobarea prezentului proiect este necesară în vederea creării administrației publice moderne profesionale și salarizate corespunzător.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

1. Obiectivul prezentei hotărâri îl constituie eficientizarea activității Biroului Național de Statistică și atingerea priorităților și obiectivelor trasate în toate domeniile de competență ale acestuia.

2. Obiectivul constă în atragerea și salarizarea corespunzătoare a specialiștilor calificați în domeniul statistic pentru implementarea de noi idei noi și experiențe dobândite, totodată și

menținerea personalului existent, inclusiv reducerea fluctuației personalului sub 5%, care la 01.01.2023 a constituit 9,8%.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Lipsa de intervenție ar putea avea ca efect continuarea obținerii pe anumite domenii a unor rezultate sub limita celor planificate sau executarea în continuare cu întârziere a unor sarcini ale BNS.

Ori, necesitatea fortificării instituționale prin suplinirea funcțiilor publice vacante în aparatul central, în special a celor pentru domenii noi instituite, precum și restructurarea/reducerea unităților pentru domeniile tehnice, în contextul noii structuri organizaționale propuse. Iar, fluctuația de cadre și deficitul de personal calificat constituie un factor de risc la determinarea și realizarea eficientă a misiunii BNS

Fără intervenții substanțiale, precise și strategice, asigurarea calității datelor statistice la nivelul întregului SSN va fi tot mai dificilă.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea inovațiilor și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

În vederea atingerii finalităților expuse *supra*, proiectul conține următoarele prevederi:

➤ **Consolidarea aparatului central (AC) al BNS** prin ajustarea structurii organizatorice, cu includerea noilor subdiviziuni și fortificarea altor subdiviziuni, cu funcții de dezvoltare a cadrului normativ, inclusiv a normelor metodologice, dezvoltarea producerii și diseminării statisticilor în corespundere cu standardele UE și utilizarea noilor surse și metode - **în limita numărului de personal al AC al BNS;**

➤ **Reducerea personalului BNS;**

➤ **Excluderea din statele de personal ale BNS a operatorilor de interviu** responsabili de colectarea datelor în cadrul cercetărilor gospodăriilor casnice (150 unități) și de înregistrare lunară a prețurilor pentru elaborarea Indicelui Prețurilor de Consum (20 unități) și contractarea acestora în baza contractelor individuale de muncă pentru executarea unor anumite lucrări.

1. Consolidarea aparatului central (AC) al BNS:

Principalele ajustări și modificări prevăzute în proiectul structurii organizatorice a AC al BNS includ:

a) fortificarea subdiviziunilor responsabile de:

-securitatea informației și protecția datelor cu caracter personal;
-coordonarea activității statistice în procesul de integrare europeană, în cadrul SSN;
-elaborarea și implementarea metodologiilor și lucrărilor statistice noi/renovate întru armonizarea cu acquis-ul comunitar;

-aplicarea metodelor statistice avansate cu activități ce țin de: (i) implementarea managementului calității atât la nivelul BNS cât și ale SSN în ansamblu; (ii) utilizarea noilor metode de colectare a datelor statistice (CAPI, CAWI, CATI etc.);

-instruirea în domeniul statistic atât pentru instituțiile din cadrul SSN, precum și furnizorii și utilizatorii de date statistice, în special utilizatorii din cadrul organelor administrației publice centrale și locale;

-dezvoltarea și menținerea la nivelul cerințelor actualizate a Sistemului Informațional Statistic;

-utilizarea Sistemelor Informaționale Geografice (SIG) în producerea și diseminarea statisticilor oficiale, în special în profil teritorial, în conformitate cu practicile avansate ale țărilor UE;

-compilarea statisticilor macroeconomice prin elaborarea lucrărilor statistice noi, foarte solicitate în prezent (tabelul resurse-utilizări; implementarea sistemului conturilor naționale ale

Uniunii Europene ESA-2010; perfecționarea estimării economiei neobservate, estimarea economiei ilegale; implementarea indicelui armonizat al prețului de consum conform cerințelor UE);

-diseminarea informațiilor, în special diseminarea datelor aferente Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă,

-recensăminte, inclusiv recensământul populației și al locuințelor – activitate statistică de importanță și complexitate majoră, planificată pentru anul 2024, precum și recensământul agricol – exerciții care sunt realizate în mod obligatoriu și pe bază regulată de statele lumii, fiind obligatorii pentru realizare cu o periodicitate de o dată la zece ani în statele UE.

b) crearea subdiviziunilor noi antrenate în activități ce țin de inovații în activitatea statistică, inclusiv elaborarea statisticilor experimentale și utilizarea instrumentelor inovatoare în statistică utilizând datele disponibile precum: (i) surse de date administrative (registre și resurse informaționale de stat); (ii) surse de date private (e.g. a companiilor din domeniul energetic, telecomunicațiilor etc); (iii) utilizarea datelor scanate (utilizarea datelor deținute de rețelele de comerț și farmaceutice în calitate de sursă suplimentară pentru elaborarea Indicelui Prețurilor de Consum); (iv) explorarea aplicării datelor mari („Big Data”) și a altor surse de date netradiționale împreună cu tehnici de „web scraping” și de învățare automată (machine learning) pentru producerea statisticilor oficiale.

Totodată, în iunie 2022 odată cu obținerea de către Republica Moldova, a **statutului de țară candidată la Uniunea Europeană** (UE), Republica Moldova urmează să îndeplinească treptat criteriile de aderare la UE. În acest context BNS și-a mobilizat resursele pentru a face față provocărilor. Astfel, BNS este inclus în toate cele **35 de grupuri de lucru sectoriale** și în cadrul celor **6 configurații tematice (clustere)**, conform criteriilor de aderare la Uniunea Europeană.

2. Reducerea personalului BNS:

Actualmente, numărul total de unități conform statelor de personal ale Biroului constituie 710 unități. După reorganizare, numărul de unități va constitui **484**, inclusiv în aparatul central **249 unități** (la nivelul actual) și subdiviziunile teritoriale de statistică **235** unități (de cca 2 ori mai puțin față de situația în prezent). Astfel, reducerea de personal constituie 226 unități (circa 30%), din care vor fi lichidate peste 70 unități cu statut de funcționar public. Adicional, anual vor fi contractați în baza contractelor individuale de muncă, 240 operatori de interviu pentru efectuarea cercetărilor în gospodăriile casnice; cercetării prețurilor de consum; precum și cercetării micilor producători agricoli. Finanțarea va fi efectuată din contul bugetului de stat, prevăzut pentru realizarea Programului lucrărilor statistice.

Este de remarcat faptul că, reducerea propusă vine după reducerea de acum cinci ani, când în rezultatul reformei administrației publice centrale în conformitate cu Strategia privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 911/2016, numărul de unități al BNS a fost redus în anul 2018 cu 203 unități.

Astfel, numărul total de unități **efectiv reduse în ultimii cinci ani** (în perioada 2018 – 2023) **va constitui 431 unități** (din care 203 unități reduse în 2018 și 226 unități propuse spre reducere prin prezentul proiect de hotărâre).

3. Excluderea din statele de personal al BNS a operatorilor de interviu responsabili de colectarea datelor în cadrul cercetărilor gospodăriilor casnice (150 unități) și de înregistrare lunară a prețurilor pentru elaborarea Indicelui Prețurilor de Consum (20 unități) și contractarea acestora în baza contractelor individuale de muncă pentru executarea acestor lucrări;

Astfel, excluderea unităților menționate din statele de personal, contribuie la micșorarea numărului de salariați per întreg sistemul statistic național și numărul total de angajați ai autorităților publice per ansamblu și va crea condiții favorabile pentru salarizarea personalului în dependență de rezultatele efective realizate și nu conform salariului tarifar

stabilit prin cadrul normativ de salarizare în sectorul bugetar, achitat fără a ține cont de randamentul efectiv al personalului.

STRUCTURA BIROULUI NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Director general (1 unitate)

Directori generali adjuncți (4 unități) (*instituită o unitate de DGA care va coordona domeniile de cooperare UE și dezvoltare a sistemul statistic național*)

Cabinetul Directorului general (cu statut de Secție) (4 unități)

Serviciul audit intern (3 unități) (*fortificarea subdiviziunii*)

Serviciul protecția datelor cu caracter personal (2 unități) (*subdiviziune nou creată*)

Direcția integrare europeană și cooperare internațională (5 unități)

Direcția coordonare statistică (5 unități)

Direcția instruire în statistica oficială (5 unități)

Direcția diseminare și comunicare (12 unități) (*fortificarea subdiviziunii*)

Secția diseminare

Secția comunicare și relații cu utilizatorii

Direcția generală metode statistice (21 unități) (*subdiviziune nou creată*)

Direcția cercetări prin sondaj

Direcția surse de date alternative și instrumente inovatoare în statistică

Direcția sisteme informatice geografice

Secția managementul calității

Direcția conturi naționale (13 unități)

Secția conturi anuale și trimestriale

Secția conturi regionale

Secția conturi integra

Direcția statistica prețurilor de consum (6 unități)

Direcția statistica comerțului exterior (7 unități)

Direcția generală statistica întreprinderilor (36 unități)

Direcția statistica industriei și energeticii

Direcția statistica investițiilor și construcțiilor

Direcția statistica structurală

Direcția statistica turismului și TIC

Direcția statistica transporturilor și altor servicii

Direcția statistica populației și migrației (5 unități)

Direcția statistica nivelului de trai (9 unități)

Direcția statistica forței de muncă (6 unități)

Direcția statistica pieței muncii (8 unități)

Direcția statistica educației, științei și culturii (5 unități)

Direcția statistica serviciilor sociale (5 unități)

Direcția recensăminte (7 unități)

Direcția colectare date în gospodării (5 unități)

Direcția statistica agriculturii și mediului (14 unități)

Secția statistica producției vegetale și animaliere

Secția cercetări selective în agricultură

Secția calcule economice în agricultură

Serviciul statistica mediului

Direcția depozitarul public al situațiilor financiare și antreprenorial (9 unități)

Secția depozitar

Secția statistica antreprenorialului

Direcția generală tehnologii informaționale (21 unități) (*fortificarea subdiviziunii*)

Direcția dezvoltare sistem IT

Direcția proiectare aplicații

Direcția administrare sisteme informatice
 Serviciul suport respondenți
Direcția generală management financiar (18 unități)
 Direcția planifica
 Direcția evidență contabilă
 Direcția administrare și achiziții
Secția juridică (4 unități)
Direcția resurse umane (7 unități)
Serviciul managementul documentelor (3 unități)
Centre regionale pentru statistică (cu statut de direcții generale) - Total Centre regionale - 235 unități.

Structura CRS se aprobă de directorul general, în conformitate cu prevederile art.7 alin. (5) al Legii nr.93/2017 cu privire la statistic oficială.

Referitor la noua **organigramă** propusă în anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică, menționăm că s-a ținut cont de design-ul recomandat prin Anexa nr. 2 la Structura-tip a Regulamentului privind organizarea și funcționarea ministerului, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 595/2017.

Totodată, organigrama a fost ajustată la specificul structurii BNS și în raport cu prevederile art. 15 alin (6) lit. e) din Legea nr. 98/2012 directorul general, stabilește, **prin ordin**, domeniile de activitate ale directorilor generali adjuncți.

Optimizarea structurii BNS va contribui la eficientizarea activității BNS.

Totodată, reducerea numărului de personal, care va duce la creșterea sarcinilor asupra personalului după reorganizare necesită a fi susținut prin creșterea salariului personalului BNS până la nivelul altor autorități administrative centrale, prin creșterea valorii de referință, precum și a treptelor de salarizare.

Fără majorarea salariului colaboratorilor BNS este imposibilă stoparea fluxului de personal și atragerea noilor cadre la Birou, fiind prejudiciată capacitatea BNS de a face față sarcinilor ce îi revin, în special luând în vedere presiunea în creștere asupra personalului în contextul integrării țării noastre în UE.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă presupune păstrarea structurii actuale și efectivului de personal aprobat al BNS cu modificarea legislației salarizării în vederea majorării valorii de referință, la nivelul autorităților administrative central, precum și majorarea treptelor de salarizare pentru personalul BNS.

În consecință, opțiunea alternativă presupune modificări în Anexa nr.3 din Legea 270/2018.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Lipsa de intervenție, în special în ceea ce privește creșterea salarizării personalului BNS va duce la creșterea fluxului de personal, dificultății în creștere de a atrage tineri specialiști și menține personal calificat, fiind prejudiciată capacitatea BNS de a face față sarcinilor ce îi revin, în special luând în vedere presiunea în creștere asupra personalului în contextul integrării țării noastre în UE.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Costuri:

Implementarea structurii noi nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

Totodată, pentru contractarea personalului în afara statelor de personal conform contractelor individuale de muncă încheiate pentru 240 operatorii de interviuri vor fi necesare 21 101,8 mii lei, care vor fi redistribuite din contul limitei de cheltuieli pentru anul 2024 ale BNS, destinate cheltuielilor de personal și cheltuielilor pentru remunerarea a 90 de operatori de interviu pentru cercetări pe teren a micilor producători agricoli în baza contractelor de prestări servicii.

Beneficii:

Urmare aprobării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea BNS:

- va funcționa ca o structură consolidată, capabilă să furnizeze produse și servicii statistice de înaltă calitate, în corespundere cu standardele europene, răspunzând necesităților unui spectru larg de utilizatori;

- va menține și atrage specialiști de înaltă calificare de pregătire profesională care să poată ține pasul cu modificările metodologice și tehnologice, precum și eficiența utilizării altor resurse pentru a produce date cu valoare informațională peotriva necesităților societății și ale oamenilor;

- se va micșora numărul de salariați per întreg sistemul statistic național și numărul total de angajați ai autorităților publice per ansamblu.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

În cazul opțiunii alternative, va fi necesară retribuirea muncii pentru 710 unități de personal cu majorarea nivelului de salarizare la nivelul altor autorități administrative centrale

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Riscurile potențiale se raportează la modul de punere în aplicare și implementare a prevederilor proiectului propus. În cazul în care procesul de implementare nu va fi desfășurat corespunzător și nu vor fi puse în aplicare unele mecanisme sau procese, atunci prevederile corespunzătoare din hotărâre nu vor avea efectul scontat.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Proiectul elaborat nu conține prevederi ce reglementează activitatea de întreprinzător, prin urmare nu implică costuri din partea mediului de afaceri.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiunii, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

În urma analizei costurilor și beneficiilor, se constată eficientă și oportună opțiunea de modificare a structurii și efectivului limită a BNS

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Pentru implementarea opțiunii recomandate este necesară aprobarea modificărilor în Hotărârea Guvernului nr.935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică.

În urma aprobării amendamentelor ce vizează structura BNS, se propun completările necesare la bugetul național în scopul ajustării bugetului BNS.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de performanță:

- procesul de reorganizare a instituției finalizat;
- managementul instituțional și operațional consolidat și îmbunătățit;
- servicii calitative prestate operativ;
- vizibilitatea sporită a instituției și relația cu publicul, îmbunătățită;

Monitorizarea se va axa pe rezultatele obținute de BNS ca urmare a implementării prezentei hotărâri.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Beneficiile opțiunii recomandate vor fi resimțite începând cu punerea în aplicare a noii structuri a BNS.

Impactul major va fi resimțit în decurs de 1-2 ani, necesare atragerea noului personal calificat, creșterea calificării personalului existent prin organizarea instruirilor, odată ce vor apărea primele rezultate de implementare.

Cât privește evaluarea performanței, aceasta necesită a fi făcută în baza unei analize complexe urmare a implementării hotărârii de Guvern.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Cancelaria de Stat, ministere și alte autorități publice interesate și societatea civilă.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional proiectul va fi plasat pe pagina web a BNS la compartimentul Transparență decizională/Proiecte de documente, precum și pe www.particip.gov.md.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Opinia entităților consultate urmează a fi obținută ca urmare a plasării proiectului pe pagina oficială a autorului și pe pagina www.paiticip.gov.md. precum și ca urmare a remiterii acestuia spre avizare autorităților cointeresate.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alterativă 1	Opțiunea alterativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		

cadrul instituțional al autorităților publice	3		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	3		
nivelul de salarizare	3		
condițiile și organizarea muncii	3		
sănătatea și securitatea muncii	3		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	3		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	1		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		

eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

1. Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică;
2. Nota informativă;
3. Avizul Cancelariei de Stat asupra Analizei de impact;
4. Avizul Ministerului Finanțelor asupra Analizei de impact..